

Sygn. akt II AKa 412/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Małgorzata Janicz (spr.)

Sędziowie: SA – Marzanna A. Piekarska - Drązek

SA – Anna Zdziarska

Protokolant: – Patrycja Zgardzińska

przy udziale Prokuratora Wojciecha Smolenia

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2023 r., 14 marca 2024 r., 21 marca 2024r.

sprawy

1. M. W. (1), syna W. i J. z d. M., urodzonego w dniu (...) w D.,

oskarżonego o przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw.

z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., art. 18 § 1 k.k. w zw.

z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 54 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw.

z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 2 k.k.s., art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

2. B. K., syna H. i I. z d. S., urodzonego w dniu (...) we W.,

oskarżonego o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw.

z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 4 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

3. J. G. (1), córki J. i Z. z d. J., urodzonej w dniu (...) w P.,

oskarżonej o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw.

z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

4. J. J. (3), syna J. i Z. z d. W., urodzonego w dniu (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw.

z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zb.

z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 263 § 2 k.k.

5. *K. L., córki K. i J. z d. K., urodzonej w dniu (...) we W.,*

oskarżonej o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

6. *R. W. poprzednio H. z d. K., córki R. i I. z d. P., urodzonej w dniu (...) w W.,*

oskarżonej o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych oraz prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XII Wydziału Karnego

z dnia 5 stycznia 2021 r. sygn. akt XII K 222/15.

I. na podstawie art. 105 §1 kpk prostuje oczywistą omyłkę pisarską w pkt XXVI zaskarżonego wyroku i zamiast omyłkowo wpisanego „art. 46 kkw” w tym miejscu wpisuje „art. 46 kk”;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pkt I w stosunku do oskarżonej R. W. poprzednio H., w pkt II w stosunku do oskarżonej K. L., oraz w pkt III, IV, V, VI w stosunku do oskarżonej J. G. (1);

III. zmienia zaskarżony wyrok:

1. w pkt X w stosunku do oskarżonego M. W. (1) poprzez ustalenie wysokości jednej stawki orzeczonej grzywny na 100 (sto) złotych;

2. w pkt. XI w stosunku do oskarżonego M. W. (1) w ten sposób, że orzeczoną wobec tego oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności obniża do lat 7 (siedmiu);

3. w pkt. XVIII w stosunku do oskarżonego B. K. w ten sposób, że orzeczoną wobec tego oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności obniża do 5 (pięciu) lat ;

4. w pkt XXIII w stosunku do J. J. (3) w ten sposób, że orzeczoną wobec tego oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności obniża do 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy;

5. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu M. W. (1) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od 09 października 2012r. do 26 kwietnia 2013r., oskarżonemu B. K. od 09 października 2012r. do dnia 17 stycznia 2013r., oskarżonemu J. J. (3) od dnia 12 października 2012 r. do dnia 17 maja 2013 r.;

6. uchyla rozstrzygnięcie z pkt. XXVI dotyczące częściowego naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 kk wobec oskarżonego M. W. (1), oraz w części dotyczącej braku orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody wynikłej z czynów z pkt II, IV, V, VI i XIV wyroku w stosunku do oskarżonego M. W. (1), z pkt. II, III, IV, V wyroku w stosunku do oskarżonego B. K., z pkt V wyroku w stosunku do oskarżonego J. J. (3) i sprawę w tej części przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania;

7. utrzymuje w mocy wyrok w pozostałej zaskarżonej części wobec M. W. (1), B. K. i J. J. (3);

8. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat A. M., Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 1440 (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) złote powiększone o należny podatek VAT z tytułu pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu B. K. w instancji odwoławczej;

9. *zwalnia oskarżonych od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 412/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:			
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 05 01 2021r, sygn. akt XII K 222/15			
Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońcy oskarżonych			

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
2.1. Ustalenie faktów				
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów		
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>apelacje obrońców oskarżonych W., J., K. (vide apelacje), apelacja prokuratora (vide apelacja)</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Wniosek		
Vide apelacja obrońców i prokuratora	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		

<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>		
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.</p>		
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>		
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>1</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.</p>		
<p>Sąd Apelacyjny zważył, co następuje: złożone przez strony postępowania apelacje okazały się w części zasadne, co spowodowało iż wyrok sądu II Instancji jest częściowo reformatoryjny, w części uchylający i w części utrzymujący zaskarżone orzeczenie. Z tego też powodu wnioski złożonych apelacji nie mogły być w całości uwzględnione.</p> <p>Na wstępie zauważyć należy, iż złożone przez obrońców oskarżonych środki zaskarżenia koncentrują się na wspólnym zarzucie obrazy art. 7 kpk poprzez błędną ocenę wyjaśnień oskarżonych M. W. (1), B. K. i J. J. (3) w zakresie ich depozycji co do kondycji spółki (...) S.A., a</p>		

także zeznań świadków (pkt 1.2, 1.3, 1.4, 1.4a, 1.4b, 2., 3.1., 3.2, apelacji obrońcy oskarżonego M. W. (1), pkt I.1a., 1.d, 1.e., apelacji obrońcy oskarżonego B. K., pkt 1, 2., 3., apelacji obrońcy oskarżonego M. J.), a także tożsamy w treści zarzutów sformułowanych jako „błąd w ustaleniach faktycznych”, co dotyczy zarzutów wszystkich trzech apelacji. Ze względu na tożsamość zarzutów należy rozpoznać je łącznie, zwłaszcza, że dotyczą one podstawowych, z uwagi na kwestie odpowiedzialności karnej oskarżonych kwestii. Wobec tego stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy rozpoznając tę sprawę nie obrazil wskazanych w zarzutach apelacyjnych przepisów procedury, prawidłowo zgromadził materiał dowodowy, a także właściwie dokonał jego oceny, kierując się przy tym treścią art. 7 kpk. Oskarżeni w złożonych depozycjach, ustnych czy to pisemnych na wszystkich etapach postępowania utrzymywali, iż spółka (...) S.A. w okresie objętym zarzutami prowadziła normalną działalność gospodarczą , uzyskiwała dochody, przez co też mogła wypacać oskarżonym bardzo wysokie miesięczne uposażenia, które następnie raportowane były do ZUS, czy też były podstawą wystawiania zaświadczeń o zarobkach dla banków, kwestionowali również i tę część zarzutów, która odnosi się do kredytów bankowych. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wskazuje, iż wbrew twierdzeniom skarżących Sąd Okręgowy w sposób należyty skonfrontował te depozycje z resztą zgromadzonego materiału dowodowego i doszedł do słusznych wniosków, iż wyjaśnienia oskarżonych nie polegają na prawdzie (vide pkt 2.2.

obszerny fragment uzasadnienia SO). Co do apelacji obrońców oskarżonych przypomnieć w tym miejscu należy, iż ustanowiony w art. 7 k.p.k. obowiązek dokonywania oceny wiarygodności materiału dowodowego w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego analizę dotyczy nie tylko sądu orzekającego (a w tej sprawie sąd orzekający z tego obowiązku wywiązał się prawidłowo). Niewątpliwie skarżący, który zmierza do podważenia zasadności rozstrzygnięcia poprzez zakwestionowanie oceny dowodów stanowiących jego podstawę, nie może ograniczyć się do prostego zanegowania jej i arbitralnego stwierdzenia, że walorem wiarygodności winny być obdarzone wyłącznie dowody korzystne dla oskarżonego. Obowiązkiem skarżącego jest wykazanie, jakich konkretnych uchybień dopuścił się sąd meriti w kontekście zasad wiedzy - w szczególności logicznego rozumowania - oraz doświadczenia życiowego, oceniając zebrany materiał dowodowy. Za oczywiście niewystarczające należy tu także uznać samo przeciwstawienie dowodom, na których oparł się sąd orzekający, występujących w sprawie dowodów przeciwnych, jeśli przy tym nie zostanie wykazane, że to właśnie owe dowody przeciwne, ocenione w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, winny uzyskać walor wiarygodności, zaś dowody stanowiące podstawę ustaleń sądu, w świetle tych samych zasad, są tego waloru pozbawione. W uzasadnieniach złożonych przez obrońców apelacji próżno szukać tego typu rozumowania. Należy

mieć także na uwadze, że stopień szczególności rozważań Sądu odwoławczego jest uzależniony od jakości oceny dokonanej przez Sąd I instancji. Jeżeli ocena ta jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, a więc w pełni odpowiada wymogom nałożonym przez reguły z art. 7 k.p.k., to wówczas Sąd odwoławczy zwolniony jest od drobiazgowego uzasadniania wyroku, co sprowadzałoby się do powtarzania prawidłowych argumentów, które zaważyły na wydaniu orzeczenia zaskarżonego w trybie nadzwyczajnym. W ocenie Sądu Apelacyjnego sporządzone przez Sąd Okręgowy pisemne motywy zaskarżonego wyroku są bardzo szczegółowe i pozwalają prześledzić tok rozumowania tego sądu. Przechodząc zatem do realiów rozpoznawanej sprawy w kontekście zarzutów apelacji obrońców oskarżonych wskazać należy, że poczynił także Sąd meriti, na podstawie całości materiału dowodowego, dokładne ustalenia dotyczące kondycji spółki (...) S.A., ze względu na stawiane oskarżonym zarzuty, ustalenia te miały niewątpliwie charakter priorytetowy, w ocenie sądu odwoławczego Sąd Okręgowy z tego zadania wywiązał się prawidłowo. Przypomnieć wobec tego należy, iż z materiału dowodowego nie wynika, iż spółka ta prowadziła w dacie czynów jakkolwiek działalność gospodarczą i generowała zyski pozwalające na wypłaty tak wysokich uposażeń jak zostały one deklarowane przez oskarżonych do ZUS. Nie zmienia tego poglądy prezentowane przez obrońców oskarżonych zmierzające do wykazania iż „czyniono działania w celu uzyskania zwrotu kaucji gwarancyjnych” , bądź „błędnym

uznaniu, że spółka nie prowadziła realnej działalności gospodarczej”. Otóż, jak prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, już kondycja spółki (...) S.A. była słaba, w 2004r Rada Nadzorcza wydała uchwałę o wystąpieniu do sądu o ogłoszenie upadłości, co jednak nie nastąpiło. W dniu 20 I 2005r nastąpiła zmiana nazwy spółki na (...) S.A.. Prezesem zarządu został W. W. (3), przewodniczącym zgromadzenia wspólników spółki został M. W. (1), który już wówczas przedstawiał tragiczną sytuację finansową spółki. Od maja tego roku wszczęto szereg postępowań przymuszających, np. o wskazanie w KRS aktualnego adresu spółki, gdyż pod adresem tam wpisanym spółka nie była obecna. Spółka posługiwała się adresem W. M. (...), choć był on nieaktualny. Według świadka B. I., zarządcy nieruchomości pod adresem W. M. (...) nie było nigdy spółki (...), zaś spółka (...) S.A. zalegała z czynszem na kwotę ok 200 000 zł. Z powodów formalnych wnioski o upadłość (...) S.A. zgłaszane przez różne podmioty gospodarcze nie były uwzględniane. Ze spółki odchodzili pracownicy, bez wypłaconego im wynagrodzenia. Zgodzić się należy z Sądem I Instancji, iż jedyne aktywa spółki to kaucje gwarancyjne. Te kwoty były jednak znacząco niższe niż przyznane (bo nie wypłacane przecież) oskarżonemu wynagrodzenia (vide dokumenty z zielonego skoroszytu, łączna suma tych należności z tytułu gwarancji wynosiła wg tych dokumentów 2.043.000 zł). Za cenę zwolnienia kaucji gwarancyjnej spółki potrącały sobie roszczenia wobec (...) S.A., więc były to praktycznie „pieniądze wirtualne”. Z wyjaśnień osk. B. K. wynika, iż uwalniane były też kwoty kaucji zagranicznych,

ale nie były to duże kwoty i przekazywane były nie na rachunek spółki tylko prywatny rachunek osk. M. W. (1). E. nie był to majątek spółki. Twierdzenia oskarżonych o wykonywaniu jakiegokolwiek pracy dla spółki (...) S.A. nie znajdują potwierdzenia w żadnym zgromadzonym materiale dowodowym, Spółka miała podpisane umowy jedynie z oskarżonymi na stanowiskach dyrektorskich, lecz nie mieli oni faktycznie kim i czym zarządzać, bo poza nimi nie było tam zatrudnionych żadnych pracowników. Próby odzyskania wierzytelności zagranicznych, czy też twierdzenia o ich odzyskaniu nie zostały poparte żadnym dowodem. W tym miejscu stwierdzić należy iż istotnie, sąd meriti nie ustosunkował się formalnie do wszystkich wniosków dowodowych oskarżonego W., jednak oparł się na materiale dowodowym wynikającym z tych wniosków, albowiem przeprowadzono już wcześniej dowody z zeznań świadków J. W., J. S.- T., L. C., analogicznie rozpoznane zostały wszystkie wnioski tego oskarżonego z dnia 06 06 2020r, co do listy wierzytelności będącej kolejnym wnioskiem dowodowym, sąd stwierdził, iż wobec braku daty wskazania daty ich powstania nie mają one znaczenia dla prowadzonego postępowania, co do osoby M. N., ustalono, że osoba ta nie żyje. Sąd dopuszczając kolejne wnioski dowodowe wypożyczył także akta XIII U 54/09, załączając do akt kserokopie dokumentów z tych akt, a także odpisy dokumentów z akt VII U 1683/14, VI U 869/13, co istotne w ramach uwzględnienia wniosków dowodowych oskarżonego, wbrew twierdzeniom apelujących, Sąd Okręgowy zaliczył do materiału dowodowego bez odczytywania,

za zgodą stron, zeznania K. P., M. Z.. Nadto kwestia współpracy (...) S.A. z marynarką wojenną jest udokumentowana w aktach sprawy (vide k 1653 i następne) ale nie dotyczy okresu, którym objęte są zarzuty stawiane oskarżonym, protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie do J. J. (3) z akt sprawy o sygn. akt XIII U 181/06 także zaliczono do materiału dowodowego. Już tylko pobieżna lektura wniosków wskazuje iż, albo dotyczą one materiału dowodowego będącego już w katach sprawy, bądź podlegającego późniejszemu zaliczeniu, bądź nie mają dla tej sprawy znaczenia z uwagi na to, że dotyczą czynności podejmowanych przez oskarżonego M. W. w okresie nie objętym zarzutami. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż dopuszczenie dowodu, kiedy pozostałe strony się nie sprzeciwiają, nie wymaga wydania postanowienia. O ile naruszenie procedury w kwestii obrazu art. 170 kpk jest niewątpliwie błędem sądu orzekającego i winien on rozpoznać wnioski dowodowe szczegółowo co do każdego ich punktu. Uogólnione rozpoznanie, czy też zaliczenie w poczet materiału dowodowego części dokumentów będących przedmiotem wnioskowania, w ocenie Sądu Apelacyjnego nie jest tego typu obrazą art. 170 kpk, która miałaby w tym wypadku wpływ na treść zapadłego orzeczenia, wpływu takiego zresztą nie wykazały złożone apelacje, odwołując się jedynie ogólnie do naruszenia przepisów procedury i prawa do obrony. Przechodząc wobec tego do dalszej oceny przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania w tej sprawie w kontekście złożonych przez obrońców oskarżonych apelacji, stwierdzić należy, iż

kwestia naruszenia art. 410 k.p.k. może zaistnieć, kiedy sąd opiera swoje orzeczenie na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej bądź tylko na części materiału ujawnionego i jego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności. Nie oznacza to jednak, że można rozumieć art. 410 k.p.k. w ten sposób, iż każdy z przeprowadzonych dowodów ma stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Nie można bowiem formułować zarzutu obrazy tego przepisu, w sytuacji, gdy niektóre dowody nie stanowiły podstawy ustaleń faktycznych, jeśli sąd je rozważył i odrzucił na płaszczyźnie art. 7 k.p.k. jako niewiarygodne. Dotyczy to części sformułowanych przez obrońców zarzutów, zmierzających do forsowania odmiennej od przedstawionej w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku oceny zeznań świadków np. Z G., E. G., M. G., S. W.. Samo przedstawienie odmiennej oceny depozycji, czy też wagi zeznań, bez wykazania błędu logicznego w rozumowaniu sądu uznać należy za niewystarczające. Sąd odwoławczy w pełni podziela ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy (vide pkt 2 pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia). Przypomnieć należy, iż postępowanie dowodowe dotyczące badania kondycji spółki (...) S. A. obejmowało przesłuchanie przedstawicieli ewentualnych kontrahentów spółki. Świadkowie Ci nie byli w stanie podać żadnych konkretów na temat współpracy ze spółką (...) S. A., część z nich pamiętała, że gotówkowo rozliczała się z M. W. (1), nigdy w siedzibie spółki, także rozpiętość rzeczowa wykonywanych

czynności od robót budowlanych do programów komputerowych w powiązaniu z zakwestionowaniem przez właściwe Urzędy Skarbowe wystawianych faktur przemawia za tym, że Spółka w rzeczywistości nie świadczyła usług i nie wykonywała prac. Nie mogą tej konstatacji zmienić negacje tych dowodów poprzez prostą z nimi polemikę. Świadek W., który rzekomo współpracował i doradzał (...) S. A. nie był w stanie wymienić żadnego konkretnego kontrahenta spółki. Z powyższego wynika, iż oskarżony M. W. (1) tworzył fikcyjne faktury z datami od 2007 do 2012r (vide protokół oględzin pendriva zabezpieczonego u L. C. (2), wszystkie załączniki, zeznania tego świadka) i „dokumentował” w ten sposób fikcyjne usługi na rzecz różnych podmiotów gospodarczych świadczone przez Spółkę. Z powyższego wynika także, iż zarówno oskarżony J. jak i K. zdawali sobie sprawę z kondycji ekonomicznej „swojego pracodawcy”. Spółka nie posiadała siedziby, nie prowadziła działalności gospodarczej, ostatecznie sprawozdanie do KRS złożyła za okres od 1 X 2001r. do 30 09 2002r., miała od 2003r zaległości podatkowe, a od 11 XII 2003r zaległości z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego wobec ZUS. Spółkę w 2007r wykreślono z rejestru podatników VAT i CIT(k. 2889-2893 akt). Szereg podmiotów gospodarczych składało wnioski o upadłość (...) S. A. (vide np. załącznik nr 1). Nie było żadnych podstaw ani warunków by podmiot o takiej kondycji wypłacał pracownikom tak bardzo wysokie uposażenia. Wynagrodzenie były płacone ale w różnych niższych niż wynikające z zawartych umów wysokościach, nieregularnie, w

ratach, wystawiane dokumenty KW do wypłat gotówkowych w sytuacji gdy firma nie posiadała kasy mogły służyć wyłącznie dokumentowaniu fikcyjnych przepływów. Sąd nie ustalił konkretnego powodu wpisywania do umowy o pracę tak wysokich kwot, choć rozważał kilka powodów, z których każdy mógł być prawdziwy, co stanowi także zarzut złożonych apelacji. Nie są to jednak zasadne zarzuty. Na marginesie odnieść się wypada do tożsamyh zarzutów postawionych w apelacjach obrońców oskarżonych a sformułowanych jako błędy w ustaleniach faktycznych. Co do tych zarzutów to przypomnieć należy, iż do uzasadnienia naruszenia standardów swobodnej oceny bądź interpretacji dowodów nie wystarczy subiektywne przekonanie skarżącego o niesprawiedliwości orzeczenia, a konieczne jest wykazanie, że w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenie faktycznie nie mające oparcia w przeprowadzonych dowodach, albo że takiego ustalenia nie poczyniono mimo, że z przeprowadzonych dowodów określony fakt jednoznacznie wynikał, względnie wykazanie, iż tok rozumowania sądu I instancji był sprzeczny ze wskazaniami doświadczenia życiowego, prawidłami logiki, czy zasadami wiedzy. Tego skarżący nie uczynili. Przechodząc dalej, przypomnieć należy, iż artykuł 286k.k. określa odpowiedzialność za oszustwo, którym według tego przepisu jest motywowane celem korzyści majątkowej doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez wprowadzenie jej w błąd albo wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranej czynności. Istota

tego przestępstwa polega więc na posłużeniu się fałszem jako czynnikiem sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej. Oszustwo jest przestępstwem kierunkowym, w którym celem działania sprawcy jest uzyskanie szeroko pojętej korzyści majątkowej, która może polegać zarówno na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów), jak i na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy może obejmować zarówno korzyść dla siebie, jak i dla kogo innego. Wprowadzenie w błąd jako znamię czynności wykonawczej przestępstwa oszustwa cechuje się doprowadzeniem do rozbieżności między obiektywną rzeczywistością a wyobrażeniem o niej lub jej odbiorem w świadomości pokrzywdzonego. W przyjętym w polskim prawie karnym kształcie znamion klasycznego oszustwa nie zawarto żadnych dodatkowych elementów dotyczących sposobu wprowadzenia w błąd czy też określających charakter i rodzaje błędu. W konsekwencji w grę wchodzi tu każdy błąd dotyczący istotnych okoliczności zewnętrznych lub wewnętrznych (psychicznych), o ile oczywiście będą one pozostawać w związku z dyspozycją majątkową. Wprowadzenie w błąd nie zawsze musi się wiązać z użyciem szczególnego podstępu lub być przejawem szczególnego sprytu ze strony sprawcy (często rodzaj zabiegów zmierzających do osiągnięcia takiego skutku warunkowany jest charakterem oszustwa oraz czujnością ofiary). Za wprowadzenie w błąd może być uznane każde działanie sprawcy, które może powodować błędną ocenę rzeczywistości przez adresata podstępnych zabiegów i w konsekwencji doprowadzić go

do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W tym kontekście dla bytu przestępstwa oszustwa jest obojętne, czy pokrzywdzony mógł lub powinien był sprawdzić prawdziwość twierdzeń sprawcy, nie jest nawet istotne, że pokrzywdzony mógł wykryć błąd przy dołożeniu znikomej nawet staranności; podobnie bezkrytyczność i łatwowierność pokrzywdzonego nie wyłącza karygodności wprowadzenia w błąd (vide Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 marca 2015 r. II AKa 267/14). Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy bardzo dokładnie przeanalizował cały materiał dowodowy i prawidłowo ustalił modus operandi działań oskarżonych oraz zamiar kierunkowy dokonania oszustwa, począwszy od pozorności zawartych umów o pracę (wszak spółka nie generowała zysków, a oskarżeni nie świadczyli na jej rzecz pracy), do pozorności wypłacanych wynagrodzeń i wypłat składek na ubezpieczenie (vide dokumenty z ZUS, zeznania św. L.). Nie jest umową o pracę dokument, który nie spełnia wymogów określonych w art. 22 KP, poprzez brak cech rzeczywistego stosunku pracy, a z takimi „umowami o pracę” mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. ZUS nie mając świadomości pozorności zawartych umów uznał oskarżonych za osoby prawidłowo ubezpieczone, a więc podmioty którym świadczenia z tytułu ubezpieczenia przysługują, oskarżeni o zdarzeniach losowych (chorobach i innych) informowali „pracodawcę” który wystawiał do ZUSU dokumenty uprawniające do wypłaty zasiłków chorobowych, świadczeń rehabilitacyjnych, czy

zasilku macierzyńskiego(osk. J. G. (1)). Dodać należy iż oskarżony W. za każdym razem informował ZUS o wypłatach wynagrodzenia oskarżonym, w kwotach wynikających z zawartych pozornych umów o pracę. Z przestępstwem oszustwa łączą się także czyny przypisane oskarżonym w kolejnych punktach zaskarżonego wyroku a związane z wyłudzeniem bądź usiłowaniem wyłudzenia kredytów bankowych. Te kwestie, wbrew twierdzeniom apelujących także zostały prawidłowo ustalone w postaci stanu faktycznego i sposobu działania oskarżonych, nie powtarzając wyżej wskazanych argumentów dotyczących fikcyjnego zatrudnienia oskarżonych, umowy te stanowiły podstawę do wystawianie poświadczających nieprawdę o zatrudnieniu i wysokości uposażenia zaświadczeń , bez których oskarżeni nie mogli by się ubiegać o kredyty i pożyczki w instytucjach finansowych wskazanych w wyroku. Podważanie prawdziwości zawartych umów o pracę a także twierdzenia oskarżonych, że pracę tę wykonywali, wobec kategoriycznych dowodów przeciwnych traktować należy wyłącznie jako zarzuty czysto polemiczne, przedstawiające własny punkt widzenia. Zarzuty apelacji obrońców oskarżonych uznać należy w tej części za błędne. Na marginesie tylko wspomnieć należy, że wbrew twierdzeniom apelacji obrońców oskarżonych sąd I instancji nie zakwestionował, że Spółce przysługiwały jakieś wierzytelności (vide pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia pkt. 2.2.). Jednak materiał dowodowy nie tylko nie potwierdził ich deklarowanej przez oskarżonych wysokości (jakoby ponad 80 000 000 USD), a wręcz przeciwnie,

wskazywał na niewielkie kwoty, a nawet na wątpliwą prawdziwość przedstawianych dokumentów (np. kwestia należności do rosyjskiego (...), spółki (...), umowy z wojskiem). Co do zarzutów pominięcia w rozważaniach sądu oceny szczegółowej świadków wskazanych w apelacjach to przypomnieć należy, iż przepisów art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., nie można rozumieć w ten sposób, że każdy z przeprowadzonych na rozprawie głównej dowodów ma stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Byłoby to w wielu wypadkach niemożliwe ze względu na wzajemną sprzeczność okoliczności wynikających z różnych dowodów. Odmówienie wiary niektórym zeznaniom lub wyjaśnieniom złożonym przez świadków lub oskarżonego, a w rezultacie ich pominięcie jako podstawy dowodowej podczas dokonywanych ustaleń faktycznych, nie może być utożsamiane ani z brakiem oceny okoliczności, których tego rodzaju dowód dotyczy w kontekście finalnego rozstrzygnięcia, ani też nie jest wyrazem złamania zasady bezstronności sądu lub dowolnością oceny, bowiem odmowa przyznania waloru wiarygodności niektórym z przeprowadzonych dowodów, przy jednoczesnej aprobachie i uwzględnieniu innych dowodów, jest niczym więcej niż realizacją przysługującego sądowi orzekającemu uprawnienia w ramach czynienia ustaleń faktycznych, z pełnym uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów. Zarzuty te wobec tego uznać należy za niezasadne. Wbrew twierdzeniu obrońcy oskarżonego M. W. (1), Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy art. 6 k.p.k., art. 117par. 2a k.p.k., art. 117par. 2 kpk

(zarzut z pkt 5., 5.1.,5.2, apelacji obrońcy osk. M. W.). Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem (vide SN, IV KK 218/20 i inne) "zgodnie z treścią art. 117par 3a kpk niestawiennictwo strony nie blokuje możliwości prowadzenia czynności procesowych, o ile została ona należycie poinformowana o ich terminie, a w samych czynnościach uczestniczył jej obrońca. Bez znaczenia jest przyczyna owego niestawiennictwa. Nie istnieje bowiem żaden przepis, który obligowałby oskarżonego do obecności na rozprawie". Z protokołów rozpraw wskazanych w środku odwoławczym istotnie wynika, iż oskarżony nie był obecny na rozprawie, a jego obrońca wnosił o jej odroczenie, którego to wniosku sąd nie uwzględnił. Nie mniej nie oznacza to iż złamano prawo do obrony oskarżonego, wszak obrońca uczestniczył w czynnościach rozprawy, zaś oskarżony był o jej terminie poinformowany. Na marginesie tylko dodać należy, iż oskarżony ten nie uczestniczył w żadnej rozprawie głównej, i za każdym niemal razem za pośrednictwem wniosków pisemnych, bądź ustnych artykułowanych przez obecnego na sali obrońcę, wnosił o odroczenie rozprawy. Sąd zmuszony był wielokrotnie weryfikować krótkotrwałe zaświadczenia o stanie zdrowia oskarżonego, przy czym z treści opinii (biegłych lekarzy psychiatrów, kardiologa i ortopedy) zawsze wynikało, iż stan zdrowia umożliwia oskarżonemu udział w czynnościach przed sądem I instancji, nawet jeśli ograniczał się do 2-3 godzin. Mimo tego oskarżony nie stawiał się i nadsyłał kolejne zwolnienia lekarskie. Przypomnieć wobec tego należy, iż udział w rozprawie

jest prawem a nie obowiązkiem oskarżonego, poza przypadkami wskazanymi w ustawie, a które w tej sprawie nie zaistniały. Hipotetycznie przyjęć wobec tego należy, iż gdyby uwzględnić każdy wniosek oskarżonego o odroczenie rozprawy głównej, nie sposób przewidzieć, kiedy mogła by się ona rozpocząć, nie mówiąc już o tym kiedy postępowanie w tej sprawie mogłoby się zakończyć. Zdaniem Sądu Odwoławczego, przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego, w realiach tej sprawy, nie prowadzi do naruszenia jakichkolwiek gwarancji procesowych i znajduje uzasadnienie w przywołanych regulacjach prawnych. Na koniec stwierdzić należy, iż podniesiony w apelacji zarzut ma charakter względnej przyczyny odwoławczej, co oznacza, że warunkiem jego skuteczności jest wykazanie możliwości istotnego wpływu ewentualnego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku, takiej możliwości obrońca nie wykazał. Sąd Apelacyjny rozważył wszystkie stawiane zaskarżonemu wyrokowi zarzuty i przyznał rację obrońcom oskarżonych, iż kary wymierzone oskarżonemu W., J. i K. są rażąco wysokie. Sąd Okręgowy co prawda miał świadomość, iż oskarżeni są osobami dotąd nie karanymi, jednak nie przydał tej kwestii właściwej roli w kształtowaniu wymiaru kar łącznych. Niewątpliwie ilość czynów przypisanych poszczególnym oskarżonym jest duża, a ich społeczna szkodliwość znaczna, to jednak są one w większości jednorodnjajowe, opierające się na tym samym modus operandi. Przypomnieć należy iż przy ocenie kary przez pryzmat jej rażącej niewspółmierności nie można nie uwzględnić granic, w

jakich kara za dane przestępstwo może być orzeczona i w jakich niejako proporcjach pozostaje kara orzeczona względem granic pozostawionych sędziowskiemu uznaniu. Oczywiście nie oznacza to, że na przykład kara mieszcząca się pośrodku tegoż zagrożenia zawsze będzie karą współmierną, a na zarzut rażącej niewspółmierności będą narażone wyłącznie kary niejako graniczne. Niemniej jednak stopień wykorzystania sankcji karnej przewidzianej za dane przestępstwo uznać należy za czynnik mający niebagatelne znaczenie przy całościowej ocenie, czy konkretna kara jest niewspółmierna, i to rażąco. Z tych też powodów sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż złagodził kary łączne wymierzone oskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowego uznając iż kary te spełniają obecnie przesłanki prewencji zarówno indywidualnej jak i społecznej.

Za niezasadną w części uznał Sąd Apelacyjny apelację prokuratora, chodzi o te zarzuty które zakwestionowały uniewinnienia oskarżonych R. W. i K. L.. Sąd podziela wywody sądu meriti prowadzące do konstatacji iż oskarżone te były osobami nie mającymi żadnych osobistych związków z oskarżonymi W., K. czy J., wersje dotyczące „zatrudnienia” w (...) S.A. przedstawione w obszernych depozycjach oskarżonych nie zostały podważone zgromadzonym materiałem dowodowym. Podzielić należy rozważania sądu okręgowego zawarte na w pkt 3.5 pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia, co do braku zamiaru bezpośredniego i świadomości popełnienia oszustwa przez K. L. , oraz braku zamiaru

dokonania tożsamego przestępstwa przez drugą oskarżoną, która niezwłocznie po podpisaniu umowy wobec braku jakiegokolwiek relacji pracownik - pracodawca sama rozwiązała umowę. Ustaleń tych nie może zmienić odmienny punkt widzenia przedstawiony przez prokuratora, gdyż ani miejsce podpisania umów, ani czasowe pobieranie, nie całego przecież wynagrodzenia, nie świadczy samo w sobie o zamiarze dokonania przestępstw zarzucanych tym oskarżonym, zwłaszcza w kontekście zeznań świadków i działań podjętych przez oskarżone w celu wyjaśnienia ich statusu, a następnie zerwania tych umów. Prawidłowo wobec tego kierując się regułą art. 5 par 2 kpk Sąd Okręgowy obie oskarżone uniewinnił od dokonania zarzucanych im czynów.

Niezasadne są także zarzuty prokuratora dotyczące podwyższenia wymiaru nałożonych kar grzywny, w ocenie sądu są one współmierne do stopnia zawinienia i spełniają swoją rolę, z pewnością nie mieszczą się w definicji rażąco niskich, o jakich mowa w art. 438 par. 4 kpk.

Natomiast Apelacja prokuratora okazała się zasadna w zakresie w jakim dotyczyła zarzutów sformułowanych w pkt 2b środka zaskarżenia. Rację ma bowiem skarżący, iż Sąd Okręgowy nie wyjaśnił w żaden sposób swojego toku rozumowania dotyczącego kwestii orzeczenia na podstawie art. 46 kk w zakresie obowiązku naprawienia szkody na rzecz ZUS (nie dotyczy oskarżonej J. G. (2)), a także rezygnacji z orzeczenia w zakresie naprawienia szkody na rzecz wskazanych w apelacji pokrzywdzonych banków.

Próżno szukać w aktach sprawy także jakichkolwiek kompletnych dokumentów wskazujących na możliwość precyzyjnego wyliczenia wysokości szkody, zaś w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia jeden zaledwie akapit poświęcono tej kwestii, ze wskazaniem na zastosowanie art. 415 par. 1 kpk, bez powołania jakichkolwiek orzeczeń innych sądów wskazujących na istnienie tego typu rozstrzygnięć wobec tych samych podmiotów związanych z historycznym zdarzeniem będącym przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie karnej. Pomijając więc kwestię, na którą słusznie zwraca skarżący we wniesionym środku zaskarżenia, iż rozważyć należy publiczno- prawny charakter zobowiązań oskarżonych wobec ZUSu w kontekście art. 415 par. 1 kpk, czego Sąd Okręgowy nie uczynił, to w ogóle brak jest danych do czynienia jakichkolwiek ustaleń co do szczegółów tych zobowiązań, z powodów podanych powyżej. Przypomnieć należy w tym kontekście, iż utrwalony jest w orzecznictwie i doktrynie pogląd, iż doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem stanowi realizację znamienia występku z art. 286 § 1 k.k. Ewentualna szkoda powstała na skutek takiego rozporządzenia już do kręgu znamion tego typu czynu zabronionego nie należy i orzekanie w jej przedmiocie ma charakter następczy i autonomiczny względem ustaleń w przedmiocie niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Wartość mienia, którym niekorzystnie rozporządzono, nie musi być tożsama z wartością wyrządzonej szkody, co ma przełożenie na kwotę zasądanego obowiązku naprawienia szkody.

Postępowanie dowodowe powinno być nakierowane na dokonanie prawidłowych ustaleń co do wysokości szkody wyrządzonej pokrzywdzonym na skutek przypisanych skazanym czynów, a nie weryfikowanie zawartych w opisach tych czynów wartości mienia, którym niekorzystnie rozporządzono.

W zaistniałych okolicznościach konieczne jest zatem uchylenie wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi w objętym skargą zakresie do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę po raz kolejny, Sąd Okręgowy zmodyfikuje rozstrzygnięcie w przedmiocie obowiązku naprawienia przez oskarżonych szkody wyrządzonej pokrzywdzonym uwzględniając wyżej uczynione uwagi, przy czym ewentualne rozstrzygnięcie w zakresie art. 415par 1 kpk, wysokości kwot w ramach art. 46 kk, czy też negatywnej w tej kwestii decyzji, poprze odpowiednio zebrany materiał dowodowy.

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji

1.

Przedmiot i zakres zmiany

Co do kary łącznej (vide pisemne motywy wyroku sądu II instancji)

Zwięźle o powodach zmiany.

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia.		
Co do obowiązku naprawienia szkody, vide pisemne motywy wyroku sądu II instancji		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia.		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Co do części uchylającej -vide pisemne motywy wyroku sądu II instancji		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		
Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
7. PODPIS		
Marzanna A. Piekarska-Drażek Małgorzata Janicz Anna Zdziarska		